

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Kalba

2021 m. sausio 18 d.

Europos Audito Rūmų Pirmininko Klaus-Heiner Lehne kalba

Audito Rūmų 2019 m. metinės ataskaitos pristatymas

Europos Parlamento plenarinė sesija (Briuselis)

2021 m. sausio 18 d.

Autentiškas tik sakomas tekstas.

Pirmenybė teikiama sakytiniam variantui.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Pone Pirmininke,

Ponia Hohlmeier,

Gerbiami už biudžeto įvykdymo patvirtinimą atsakingi pranešėjai ir šešėliniai pranešėjai,

Gerbiami nariai,

Gerbiamas Komisijos narys (pone Hahnai),

Tarybai pirmininkaujanti valstybe,

Ponios ir ponai,

gyvename sudėtingu laiku. Kaip ir visada mūsų Europos Sąjungoje, didelės krizės lemia didelę pažangą ir inovacijas, kurios vos prieš keletą mėnesių mums atrodė neįmanomos.

Dėl šio Parlamento atkaklumo buvo laiku užbaigti rengti svarbūs sprendimai ir susitarimai, kuriais formuojamos ES išlaidos ir finansų valdymas ateinančius septynerius metus, ir naudodamasis proga noriu pasveikinti pirmininkavimą Tarybai baigusią valstybę narę ir Komisiją. Dabar belieka tikėtis, kad valstybės narės skubiai ratifikuos sprendimą dėl nuosavų išteklių.

Džiaugiuosi, kad būdamas čia su savo kolega Tony Murphy, kuris yra už metinę ataskaitą atsakingas narys, galiu Jums pristatyti ir su Jumis aptarti Audito Rūmų 2019 m. metinę ataskaitą.

Dėl aplinkybių, konkrečiai susijusių su tebesitęsiančia COVID-19 krize, pristatymas šiais metais vyksta šiek tiek vėliau nei paprastai. Tačiau tai netgi gali būti **pranašumas**, nes dabar Biudžeto kontrolės komitetas yra gerokai pasistūmėjęs savo darbe, susijusiame su biudžeto įvykdymo patvirtinimu. Įžvalgos, kurias per pastarąsias savaites įgijote įvairiuose klausymuose, jau gali papildyti šiandienos diskusijas, o tai yra visai neblogai.

Ypač svarbu, kad politiniai sprendimai, kuriuos priimate ar kuriems pritariate šioje salėje, duotų realių rezultatų ir kad galėtumėte įvertinti, kas pasiteisino, o kas ne, ir kaip pagerinti padėtį. Būtent čia Audito Rūmų atliekamiems išsamiems ir nepriklausomiems auditams tenka svarbi funkcija.

Mūsų dėl 2019 metų nustatyti faktai jau gerai žinomi. Mes ir vėl pateikėme palankią nuomonę dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir pajamų tvarkingumo.

Išlaidų srityje vertiname, kad bendras klaidų lygis išliko **stabilus**: 2019 m. jis sudarė **2,7 %**, o 2018 m. – **2,6 %**. Žinoma, tai neparodo didelių skirtumų tarp politikos sričių.

Konkurencingumo srityje, mūsų vertinimu, klaidų lygis yra padidėjęs (**4 %**), daugiausia dėl netinkamų finansuoti išlaidų.

Gamtos išteklių srityje nustatėme patobulinimų, dėl kurių įvertintas klaidų lygis pasiekė **1,9 %**.

Administravimo srityje, kaip ir ankstesniais metais, reikšmingų klaidų nenustatėme.

Atsižvelgdami į valstybių narių institucijų atliktus pataisymus, įvertiname, kad klaidų lygis **sanglaudos** srityje yra **4,4 %**, tai yra žemesnis nei praėjusiais metais, tačiau vis dar reikšmingas. Be to, jei nacionalinės institucijos ir Komisija ateityje galės pašalinti mūsų nustatytus trūkumus, susijusius su jų klaidų įverčiais, mes kuo puikiau galėtume labiau pasinaudoti valstybių narių audito institucijų darbu, tačiau kol kas to padaryti negalime. Žinau, kad Komisija yra tvirtai pasiryžusi pasiekti šį tikslą, ir tam mums reikia didelių pastangų visais lygmenimis.

Ponios ir ponai,

kelerius metus darome skirtumą tarp išlaidų, kurios, mūsų nuomone, kelia **didelę riziką**, pavyzdžiui, sanglaudos srityje, kur taikomas pasidalijamojo valdymo su valstybėmis narėmis principas, ir išlaidų, kurios, mūsų nuomone, kelia mažą riziką. Didelės rizikos išlaidų reikšmingo klaidų lygio įvertis yra **4,9 %** (2018 m.: 4,5 %). 2019 metais padidėjo didelės rizikos išlaidų, visų pirma sanglaudos srityje, **dalis** (53 %). Tai savaime nėra problema, tačiau tai reiškia, kad dabar didžioji mūsų audito populiacijos dalis yra paveikta reikšmingo klaidų lygio, taigi klaidos yra paplitusios. Todėl 2019 finansiniais metais Audito Rūmai nusprendė pateikti **neigiamą nuomonę** dėl išlaidų, o ne sąlyginę nuomonę, kaip ankstesniais metais.

Tai **neturėtų** būti laikoma koku nors Komisijos kaltinimu – visgi **valstybių narių institucijos** valdo maždaug 74 % ES išlaidų. Kiekvienas subjektas šioje grandinėje atlieka tam tikrą vaidmenį, o per didelis supaprastinimas mums nesuteiks jokios naudos. Tai taip pat **neturėtų** būti vertinama kaip ES finansų valdymo **regreso** ženklas. Jeigu pažvelgsite į prieš dešimtmetį buvusią padėtį, pamatysite, kad padarėme didelę pažangą.

Nepaisant bendros 2019 m. išvados, mūsų išvados dėl atskirų išlaidų sričių yra **labai skirtingos**, ir aš žinau, kad Jūs į tai atsižvelgiate rengdami Parlamento sprendimą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo.

Gerbiamas Pirmininke, ponios ir ponai,

mums žengiant pirmyn, norėčiau primygtinai pabrėžti tris labai svarbius dalykus.

Pirma, būčiau labiau norėjęs ne diskusijų dėl skyrimo į Europos prokuratūrą procedūrų, kas Jūsų laukia vėliau šią savaitę, – tai, žinoma, labai svarbu, – bet matyti jau veikiančią Europos prokuratūrą, realiai **ginančią ES finansinius interesus** nuo pažeidimų ir sukčiavimo, tarsi tai būtų nacionaliniai finansiniai interesai. Atėjo laikas šiai tarnybai pradėti veiklą ir jai suteikti pakankamai išteklių, ir žinau, kad Europos vyriausioji prokuratorė ir Jūs esate tvirtai pasiryžę tai pasiekti. Žinoma, Audito Rūmai, laikydamiesi savo audito įgaliojimų, yra pasirengę, kai įmanoma, remti šias pastangas.

Antra, pažymime, kad Audito Rūmų ataskaitos nurodytos kaip vienas iš galimų informacijos šaltinių, kuriais Komisija remiasi atlikdama kokybinius vertinimus pagal Reglamentą 2020/2092 (bendrą Sąjungos biudžeto apsaugos **sąlygų** režimą). Pripažindamas tai, kas akivaizdu, o būtent, kad yra „aiškus santykis tarp teisinės valstybės principo laikymosi ir efektyvaus Sąjungos biudžeto vykdymo vadovaujantis patikimo finansų valdymo principais“, ES teisės aktų leidėjas nubrėžė aiškią ribą ir dabar turės būti užtikrinta, kad prireikus ji būtų praktiškai įgyvendinta. Norėčiau palankiai įvertinti tai, kad teisėkūros proceso metu buvo atsižvelgta į keletą mūsų rekomendacijų, visų pirma į galutinių ES lėšų gavėjų ar naudos gavėjų padėtį.

Trečia, savo ataskaitose ne kartą atkreipėme Jūsų dėmesį į tai, kad daugelis valstybių narių susiduria su sunkumais **įsisavindamos** ES lėšas, kad ir kokie būtų politiniu lygmeniu nustatyti tikslai ar reikalavimai. Tai padidino dar neįvykdytus įsipareigojimus, kurie iki 2019 m. pabaigos pasiekė 298 milijardus eurų. Tai reiškia, kad šie pinigai dar turi būti tinkamai panaudoti, kaip numatė teisės aktų leidėjai. Šią vėlavimo panaudoti lėšas problemą atitinkamos valstybės narės privalo skubiai spręsti.

Pasinaudodamas šios diskusijos suteikta proga, noriu pateikti dvi gana praktiškas ir į ateitį orientuotas pastabas.

Numatome, kad pradėjus įgyvendinti priemonę „Next Generation EU“ ateinančiais metais ES išlaidos beveik padvigubės. Apie tai jau diskutavome Biudžeto kontrolės komitete, kai paskutinį kartą kreipiausi į Jus lapkričio mėnesį, ir norėčiau Jums pranešti, kad šiuo metu vertiname, ką tai reiškia mums, auditoriams, tiek **pareigų**, tiek reikalingų išteklių atžvilgiu. Akivaizdu, kad tai turės poveikį **darbuotojų ištekliams**, ir tikiuosi, kad netrukus galėsiu Jums pateikti su tuo susijusią naujausią informaciją.

Galiausiai, norėčiau atkreipti dėmesį į Audito Rūmų bandomąjį projektą – ataskaitą „ES biudžeto veiksmingumas. Padėtis 2019 m. pabaigoje“. Ji atliepia daugelio Parlamento narių pageidavimus, kad daugiau dėmesio būtų skiriama ES biudžeto veiksmingumui ir Komisijos šiuo klausimu pateiktos informacijos vertinimui.

Ponios ir ponai, savo kalbą jau baigiu,

šiais krizės laikais valstybėms narėms ir Europos Komisijai tenka didžiulė atsakomybė už patikimą ir efektyvų ES finansų valdymą. Mūsų metinė ataskaita, kurią šiandien džiaugiuosi galėdamas aptarti su Jumis, rodo, kad reikia dėti **daugiau pastangų**. Jums, kaip tiesiogiai išrinktiems Parlamento nariams, tenka **didelė atsakomybė** vykdant teisėkūros ir politinę kontrolę, kad tai būtų užtikrinta.

Dėkoju už dėmesį.